

UNA ENTRADA LÈXICA. EL CAS DEL VERB *PARLAR**

INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquest article és fer una proposta sobre la informació que ha de contenir l'entrada lèxica d'un predicat (per exemple, un verb) en una obra lexicogràfica de caràcter descriptiu. Altres objectius més específics són: (1) justificar la necessitat de distingir entre arguments i adjunts en l'entrada lèxica d'un predicat, (2) analitzar críticament la informació donada a una entrada lèxica concreta en dues obres lexicogràfiques de tipus semasiològic i esbossar la distinció entre propietats generals de la llengua i propietats idiosincràtiques, específiques (i.e. restriccions de selecció sintàctica i semàntica), d'aquesta entrada lèxica, (3) especificar el tractament que cal donar a les expressions lexicalitzades en una obra lexicogràfica, i finalment (4) exemplificar l'entrada corresponent al verb *parlar* en un diccionari de la llengua i en un diccionari conceptual d'expressions lexicalitzades, segons les propostes que aquí es desenvoluparan.

Així doncs, partint dels conceptes de predicat, d'argument i d'adjunt, en aquest treball (1) examinarem els tipus d'arguments i les propietats que han de satisfer els arguments del verb *parlar*, (2) revisarem

* Aquest treball forma part d'un estudi teòric sobre els conceptes de complement i d'adjunt en estructures predicatives (finançat pel Ministeri d'Educació i Cultura BFF2000-0403-C02-01 i per la CIRIT 1999SGR/00113) i també d'un projecte aplicat consistent en la creació d'una base de dades per a la posterior confecció d'un diccionari conceptual d'expressions lexicalitzades de la llengua catalana (finançat per la CIRIT en el marc del Centre de Referència en Enginyeria Lingüística). Voldria agrair de forma molt especial la col·laboració d'I. Vallès i de D. Hidalgo, sense l'ajut dels quals aquest projecte no es podria desenvolupar, així com els seus comentaris i també els d'À. Alsina, J. Mateu, G. Rigau i X. Villalba a algunes versions prèvies d'aquest article. Al capdavall, però, jo sóc l'única responsable de les propostes d'entrades lèxiques que aquí es fan.

la forma com les entrades lexicogràfiques del verb *parlar* al *Diccionari de la Llengua Catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (a partir d'ara IEC) i al *Gran Diccionari de la Llengua Catalana* de l'Enciclopèdia Catalana (a partir d'ara EC) reflecteixen les possibilitats de combinació d'aquest verb, (3) analitzarem si la informació lexicogràfica reflecteix adequadament les restriccions de selecció sintàctica i semàntica que aquest verb imposa sobre els seus arguments, així com les alternances sintacticosemàntiques en què pot aparèixer, (4) veurem que la diferència entre complement argumental i complement adjunt es desdibuixa en el moment que considerem les cadenes de nuclis lèxics que configuren les expressions lexicalitzades o idiomàtiques amb el verb *parlar* i (5) proposarem una entrada per a aquest verb, tant en un diccionari semasiològic com en un diccionari onomasiològic, que estigui ben motivada en el funcionament de la llengua i que superi les deficiències detectades en els diccionaris esmentats.

1. SOBRE ELS CONCEPTES DE PREDICAT, D'ARGUMENT I D'ADJUNT

Des d'un punt de vista descriptiu un predicat és un element que imposa una relació de selecció a un altre element. Així, si només tenim en compte aquesta idea considerarem que allò que distingeix, per exemple, un nom com *anada* d'un altre com *taula* és que només el primer imposa una selecció específica a un segon element que té valor locatiu.

- (1) a. L'anada al Marroc
- b. L'anada de Calella a Blanes

Des d'un punt de vista teòric, en el marc de la gramàtica generativa els termes predicat i predicació han estat associats des de principis dels anys vuitanta al d'assignació temàtica (cf. CHOMSKY, 1981; GRÀCIA, 1989; JACKENDOFF, 1990; WILLIAMS, 1994).

També les nocions d'argument (o complement argumental) i d'adjunt (o complement adjunt) han estat àmpliament usades de forma més intuïtiva que formal per part de lingüistes que han treballat en diverses

tradicions lingüístiques. En aquest sentit, com resumeix Dowty (2000), hom sol assumir que, sintàcticament, un adjunt és un element opcional, mentre que un argument (per ell, complement) és un element obligatori. Semànticament, un adjunt modifica el significat del seu nucli,¹ mentre que un argument completa el significat del seu nucli. Vegeu les definicions d'aquests termes que dona Dowty (2000: 2):

— Quan *Y* és un argument a [*X Y*], (i) el significat de *X*, sense *Y*, és incomplet o incoherent. Altrament, (ii) *X* s'ha d'entendre el·lípticament: l'oient ha d'imaginar o inferir algun significat dependent del context o significat anafòric del tipus de *Y* per omplir el lloc semàntic que *X* requereix semànticament.

— Si *Y* és un adjunt, el significat de [*X Y*] té el mateix tipus de significat (del mateix tipus lògic) que el que correspon a *X*, i *Y* simplement restringeix [*X Y*] a un subconjunt del significat / denotació de *X*.

Per la seva banda, Rosselló (2002: 1870-71) defineix un i altre termes de la manera següent:

— «Els arguments són les entitats referencials participants en la situació denotada pel predicat (verb). El seu nombre i les seves propietats (o funcions semàntiques) les dicta el verb: nombre i propietats semàntiques dels arguments són, doncs, fruit de la selecció semàntica que fa el verb. El verb exerceix, a més, una selecció categorial, especificant en quin tipus de sintagma s'han d'encarnar els arguments».

— «El compliment dels requisits de selecció (semàntica i categorial) del verb deixa, no obstant, el marge que es vulgui per a la presència d'uns altres elements que, usualment, emmarquen la situació denotada pel verb. Aquests elements són els complements adjunts».

«Els complements adjunts tenen una relació molt més laxa amb el verb que no pas els complements argumentals. Segons la connexió que hi estableixen, poden distingir-se'n dues classes majors: la dels adjunts del predicat i la dels adjunts oracionals o lliures».

1. Caldria entendre: un adjunt modifica el significat d'un nucli sintàctic o de la projecció d'aquest nucli.

De fet, sembla del tot convenient distingir entre arguments d'un nucli predicatiu d'una banda, seleccionats sintàcticament i semànticament per aquest nucli, els quals pot resultar que siguin obligatoris o opcionals a l'estructura sintàctica dependent de requisits que imposa el mateix nucli predicatiu, i adjunts de l'altra, els quals —encara que no són seleccionats per nuclis lèxics— són opcionals o obligatoris dependent de les propietats estructurals de la construcció en què apareixen (cf. GRIMSHAW & VIKNER, 1993) o de propietats relacionades amb l'estructura informativa (cf. JUNG, 1997; GOLDBERG & ACKERMAN, 2000).²

Amb això el que volem indicar és, doncs, que l'obligatorietat o opcionalitat d'un constituent sintàctic determinat respecte a un altre no és un factor determinant a l'hora de decidir sobre el fet que es tracti d'un argument o d'un adjunt i, per tant, caldrà parar esment de forma especial en els requisits sintacticosemàntics dels nuclis predicatius, per poder decidir si un determinat constituent ha d'ésser considerat argument, atès que només la identificació d'aquestes propietats determinarà el nombre i tipus d'arguments amb què pot combinar-se un predicat concret.³

Un altre aspecte que cal considerar⁴ és que, d'una banda, hi ha certs tipus de dependents sintàctics que poden anar amb un predicat verbal però no amb un altre, per exemple, els complements directes. Així, mentre que alguns verbs requereixen un complement d'aquesta naturalesa, per exemple el verb *confessar* (*Confessar un pecat*), hi ha

2. Vegeu també, des d'un punt de vista descriptiu, els capítols 13, 14 i 15 de la *Gramàtica del català contemporani*, adreçats a l'estudi d'arguments, complements predicatius i adjunts, elaborats respectivament per J. Rosselló, J. R. Ramos i G. Rigau. Cf. SOLÀ *et al.* (2002).

3. Per il·lustrar aquesta afirmació, noteu que tant el verb català *anar* com el verb castellà *ir* seleccionen un SP que denota direcció o lloc; per tant, aquest constituent n'és el seu argument. Això no obstant, respecte a *anar* el SP és un constituent que ha de fer-se explícit en la construcció sintàctica, mentre que pot ser opcional respecte a *ir*.

- (i)
 - a. Vam anar al cine
 - b. Hi vam anar (ahir)
 - c. *Vam anar
- (ii)
 - a. Fuimos al cine
 - b. Fuimos (ayer)

4. Voldria agrair molt especialment els comentaris fets per À. Alsina a la discussió que ve a continuació.

altres verbs que no tenen aquest requisit, per exemple el verb *dissertar* (**Dissertar un discurs*). El complement directe és un cas clar d'argument i sembla desitjable que l'entrada lexicogràfica dels nuclis verbals indiquin si un verb concret es comporta a la llengua objecte d'estudi com *confessar* o com *dissertar*, pel que fa a la possibilitat de coocórrer amb complements directes.

D'altra banda, hi ha un altre tipus de dependents sintàctics que poden anar amb qualsevol verb, per exemple un S(intagma) P(preposicional) introduït per la preposició *segons* (*Confessar un pecat segons la recomanació de l'àvia, Dissertar segons la recomanació del cap de departament*). Si es dona la circumstància que qualsevol verb de la llengua es pot combinar amb un SP introduït per la preposició *segons*, sembla raonable suposar que aquesta informació no cal que sigui especificada a l'entrada lexicogràfica de cap verb, perquè, si ho féssim, estaríem repetint una certa informació de forma innecessària. El SP introduït per la preposició *segons* és, doncs, un cas clar d'adjunt.

D'aquí sembla raonable concloure que la distinció entre argument i adjunt és convenient i necessària en un diccionari descriptiu, perquè la combinació d'un predicat amb un tipus d'argument és una propietat idiosincràtica del predicat, mentre que la combinació d'un predicat amb un adjunt és previsible a partir de les propietats generals de la llengua i a partir de la combinació de les propietats del predicat i de l'adjunt. Dit d'una altra manera, si partim de la premissa raonable que les entrades d'un diccionari de la llengua només han d'especificar les propietats idiosincràtiques dels mots de la llengua i de les combinacions entre mots, aleshores hem de concloure que les entrades lèxiques no han de dir res sobre la combinació d'un predicat amb un adjunt (si no és que hi ha alguna propietat idiosincràtica d'aquella combinació que cal esmentar específicament). Seguint el mateix raonament, un diccionari de la llengua tampoc no hauria d'esmentar les possibilitats de pronominalització dels possibles arguments i adjunts amb els quals es pot combinar un predicat (si no és que aquesta és una informació que té un factor idiosincràtic important).

El problema sorgeix en el moment que considerem casos en què no resulta evident si determinats dependents són arguments o adjunts. En aquests casos, és desitjable recórrer a un diagnòstic que per-

meti determinar de forma al més objectiva possible si el complement en qüestió és un argument o un adjunt. Considerem (2).⁵

(2) *Diagnòstic d'argument vs. adjunt*

Substituiu una seqüència de verb i zero, un o diversos dependents sintàctics per la proforma verbal *fer-ho*, deixant un dependent sintàctic sense substituir. Si el resultat és acceptable i el dependent en qüestió s'interpreta de la mateixa manera, és que es tracta d'un adjunt. Altrament, és que es tracta d'un argument.

Aplicant aquest test (que serveix per als verbs d'acció, però no per als verbs estatus) a les dades que comentàvem fa un moment, el resultat és acceptable i el SP *segons...* s'interpreta de la mateixa manera en tots dos casos, cosa que suggereix que aquest sintagma és un adjunt.

- (3) a. En Blai va *confessar un pecat* segons la recomanació de l'àvia i la Joana *ho va fer* segons el seu propi criteri
 b. Aquell professor va *dissertar* segons la recomanació del cap de departament i el degà *ho va fer* segons les indicacions del rector

En canvi, l'exemple de (4) suggereix que, respecte a *confessar*, el SN és un argument.

- (4) *En Blai va *confessar un pecat* i la Joana *ho va fer* les seves cabòries

En l'apartat següent considerarem el conjunt de contextos sintàctics en què apareix el verb *parlar*. Volem veure si el verb *parlar* és bàsicament un verb transitiu que disposa d'un alternant intransitiu o si és un verb que, essent nocionalment intransitiu, pot realitzar-se amb un acusatiu intern. Segons la consulta feta a un conjunt d'obres representatives de la lexicografia catalana: l'IEC, l'EC, el *Diccionari Català-Valencià-Balear*, el *Gran Larousse Català* i el *Diccionari Complementari del Català Normatiu* i, finalment, d'acord amb la consulta realitzada al *Portal de Dades Lingüístiques* de l'Insti-

5. Aquest diagnòstic m'ha estat proporcionat per À. Alsina (c. p.).

tut d'Estudis Catalans, hom infereix que el verb *parlar* té en el català contemporani un ús fonamentalment intransitiu, encara que excepcionalment també pot mostrar un ús transitiu i un ús pronominal.

2. EL VERB PARLAR

«Des d'un punt de vista formal, direm que un verb nocionalment diàdic (...) presenta [l'alternança complement directe / Ø] (o té un alternant intransitiu) quan, sense la intervenció de cap operació morfosintàctica que bloquegi la seva capacitat d'assignar cas acusatiu, pot aparèixer sense complement acusatiu i, doncs, amb aparença intransitiva. Es tracta, per tant, d'alternances del tipus *En Joan escriurà la carta* vs. *En Joan escriurà*» (ROSSELLÓ, 2002: 1898-99).

Semblantment, en la versió transitiva el verb *parlar* admet un objecte intern que denota la cosa dita, pronunciada o expressada verbalment.⁶

- (5) a. Sempre *parla* paraules afectuoses
 b. Abans de *parlar* bestieses potser que t'hi fixis una mica

Però, a més, en un ús transitiu l'objecte directe del verb denota la llengua amb què algú s'expressa. Aquest complement argumental intern pot denotar expressions referencials (com a (6b-c)) i també expressions quantificacionals (com a (6d-e)).

6. Tal com m'ha fet observar X. Villalba (c. p.), tot i que amb aquest valor *parlar* se sol definir en la lexicografia catalana per mitjà del seu sinònim *dir*, té dificultats a admetre altres complements fora d'objectes interns que denotin el tipus de discurs pronunciat. Per exemple, no admet complements oracionals, i per aquest motiu no serveix per introduir discurs directe ni indirecte, ni tampoc mots substituïts d'oració.

- (i) a. *Parla / diu que és molt intelligent
 b. *Va parlar / va dir que no l'esperés
 c. Adéu —*va parlar / va dir la Marta

D'altra banda, l'objecte intern dels exemples de (5) i (6) és difícilment acceptable en forma passiva:

- (ii) a. *Les blasfèmies van ser parlades
 n. */?Un cop fou parlat català, s'adreçà als assistents en anglès

- (6)
- a. Tothom en aquesta aula *parla* català
 - b. *Parlen* la mateixa llengua, malgrat que no s'entenen
 - c. *Parla* l'anglès perfectament
 - d. Aquests *parlen* un català planer
 - e. Coneixia un lingüista que almenys *parlava* setze llengües

En tots dos casos el subjecte denota la persona que s'expressa i l'objecte la cosa expressada.⁷

D'acord amb el que acabem de dir, l'estructura lexicosintàctica (cf. LEVIN-RAPPAPORT HOVAV, 1995) del verb *parlar* en l'ús transitiu requereix un argument extern *x*, associat amb el SN que té la funció sintàctica de subjecte i amb els papers temàtics d'agent o experimentador, i un argument intern *y*, associat amb el SN que té la funció sintàctica d'objecte i amb el paper temàtic de pacient o tema. Aquesta informació pot ésser representada com a (7).⁸

7. En el cas de la construcció transitiva amb objecte intern noteu que, a més d'expressar per mitjà de l'objecte la cosa expressada, també s'expressa la manera. D'aquí que (5a) sigui paràfrasi de:

- (i)
- a. Sempre parla afectuosament
 - b. Sempre parla amb paraules afectuoses

8. Noteu que la construcció transitiva exemplificada a (5) passa les proves d'agentivitat més corrents, entre les quals podem esmentar el fet que la construcció pugui ésser construïda en imperatiu (encara que amb algunes restriccions, cf. (i a)) i admeti un adjunt que denota finalitat. Dec aquesta observació a X. Villalba (c. p.).

- (i)
- a. ?Parla historietes!
 - b. El degà parlà paraules planeres per tal de fer-se entendre davant dels estudiants

Noteu que en el moment que apliquem aquest test a les dades de (6), el verb *parlar* abandona el significat de <saber, conèixer> i adquireix un valor agentiu.

- (ii)
- a. Parla anglès d'una vegada i no t'hi repensis tant!
 - b. Parlen la mateixa llengua que els espectadors per tal d'assegurar-se que tothom els entengui

Pel que fa a les nocions d'agent i de pacient, cal tenir en consideració la hipòtesi que les situa en nivells diferents de l'anàlisi semàntica de les oracions. La noció d'agent es pot definir com el primer argument d'un esdeveniment de tipus causatiu el segon argument del qual és un tema; mentre que el pacient es pot definir com el segon argument d'un esdeveniment en què un actor afecta una segona entitat (cf. GRUBER, 1965; JACKENDOFF, 1990).

(7) PARLAR: x, <y>

Això no obstant, el verb *parlar* té més freqüentment un ús intransitiu, el qual pot correspondre a una estructura lexicosintàctica amb un sol argument extern, corresponent al subjecte de l'oració. Tingueu present que «els verbs transitius que, en principi, poden disposar d'un alternant intransitiu són tots aquells que des del punt de vista de la modalitat de l'acció remetent a un procés, o sigui els que no denoten estats» (ROSSELLÓ, 2002: 1899). *Parlar*, en aquest sentit, no denota un estat.

- (8) a. És mut: no parla (IEC, EC)
 b. A l'any les criatures no parlen encara
 c. Després de l'atemptat, el president va parlar

Aquesta informació argumental es pot representar com apareix a (9).

(9) PARLAR: x

En l'ús intransitiu *parlar* també apareix en una estructura lexicosintàctica en què, a més d'un argument extern, té un argument intern complement d'una preposició:

- (10) a. Quan es veuen *parlen de* les seves coses
 b. Si *parlen a* la seva germana, ella mostra gelosia
 c. Sembla que no *parli per* ell

Allò que caracteritza comunament els exemples de (10) és l'estructura lexicosintàctica de (11), en la qual *x* correspon a l'argument extern i *z* a l'argument intern indirecte.

(11) PARLAR: x, <P-z>*

Noteu que l'asterisc al final de la fórmula indica la possibilitat que els complements o arguments preposicionals no siguin mútuament excloents, com il·lustra l'exemple de (12).

(12) *Parla de les seves històries a la veïna*

Noteu també que la llengua ofereix la possibilitat de construir altres exemples, en certa forma semblants als de (10), que, seguint el diagnòstic presentat a la secció anterior, són dependents adjunts. Considereu les dades de (13).

- (13) a. *Ara parlo amb tu*
 b. *Sovint parla en castellà*

La prova de la partió entre (10) i (13) la proporcionen les dades de (14):

- (14) a. **Quan es veuen parlen de les seves coses i nosaltres ho fem de les nostres*
 b. **Si parlen a la seva germana, ella mostra gelosia, si ho fan a la paret, ni s'immuta*
 c. **Sembla que no parli per ell, ho fa per tu*
 d. *Ara parlo amb tu, però abans deixa'm fer-ho amb ton pare*
 e. *Sovint parla en castellà i de vegades també ho fa en anglès*

Des d'un punt de vista semàntic allò que a (10) denota l'argument extern és la persona que expressa pensaments o sentiments mitjançant el llenguatge, mentre que l'argument *z* de l'estructura de (11) és un argument del verb que té assignat un determinat paper temàtic indirectament, per mitjà d'un assignador diferent del verb. Amb la preposició *de* hom indica l'assumpte sobre què s'expressa el pensament, amb la preposició *a* hom introdueix la persona a qui es dirigeix la paraula, amb la preposició *per* hom introdueix la persona a qui s'alludeix (ALCOVER-MOLL, 1985: 258, VIII; a partir d'ara A-M).

En canvi, el complement que apareix als exemples de (13) és deslligat del predicat verbal *parlar*. Amb la preposició *amb* a (13a) hom indica la persona amb qui s'expressen o comparteixen els pensaments; l'aportació del complement comitatiu és convertir la predicació en una predicació holística, atès que predica d'una pluralitat globalment (RIGAU, 2002: 2060). Així (13a) és equivalent a: *Ara tu i jo parlarem*

(*l'un amb l'altre / junts*). Amb la preposició *en* s'introdueix la llengua per mitjà de la qual hom expressa pensaments o sentiments.

En aquest apartat hem distingit els constituents argumentals dels constituents adjunts en l'entrada lèxica del predicat verbal *parlar*. A continuació revisarem el contingut de l'entrada verbal *parlar* al diccionari normatiu de l'IEC i al diccionari descriptiu de l'EC, atès que constitueixen els dos diccionaris de referència bàsica en la lexicografia catalana.

3. LES ENTRADES DE PARLAR A L'IEC I A L'EC

FIGURA 1. IEC (1995), p. 1357.

Parlar¹ *v. intr.* Algú, expressar el que pensa mitjançant el llenguatge articulat. *És mut: no parla. Un infant que comença a parlar. Diu algunes paraules, però no parla encara. Parla bé, correctament, elegantment, eloqüentment. Parlar en públic. Parlar a algú. És com si parlessis a un sord, a la paret. Parla, home: què desitges? Parlar d'algú. Parlar bé, malament, d'algú. Parlar de negocis, de literatura. No em parlin d'aquell pocavergonya. Parlar contra algú, a favor d'algú. **parlem-ne!** Expressió per a indicar la voluntat de diàleg, de no precipitar un tracte, de no donar per definitiu un judici, una afirmació, etc. **qui parla!** Expressió per a indicar que allò que algú retreu d'altri se li pot retreure a ell mateix. | **parlar-se amb algú** Tractar-se, fer-se. *Estan renyits: no es parlen.* || Perorar, *Els diputats de l'oposició parlaran a la**

FIGURA 2. EC (1998), p. 1234.

Parlar¹ *v 1 intr 1* Expressar allò que hom pensa mitjançant el llenguatge articulat. *És mut: no parla. El nen ja diu algunes paraules, però encara no parla. Parla bé, correctament, elegantment, eloqüentment. Parlar en públic. Parlar a algú. Parla, home, què vols? Parlar d'algú. Parlar bé, malament, d'algú. Parlar de negocis, de política. Parlar a favor d'algú, contra algú. 2 Perorar en públic. *El diputat X parlarà a la sessió de demà. Demanar per parlar. 3 fer parlar algú* Obligar algú a respondre o a dir allò que volia callar. **4 no parlar amb** (algú) No fer-s'hi, no tenir-hi tractes. *Fa temps que no parla amb el seu pare. 5 parlar* (un jove) **amb una noia** Tenir relacions amoroses amb ella, festejar-hi. **6 parlar clar** Amb franquesa, amb el cor a la mà. **7 qui parla!** Exclamació amb què hom vol indicar que aquell que parla o ha parlat de defectes d'al-*

sessió de demà. Demanar per parlar. || Tractar en un escrit. *L'autora no parla d'aquesta qüestió.* | *PER ANAL. Aquest acte de generositat parla molt a favor seu. Té uns ulls que parlen. Parlar amb signes.* || Articular mots. *Té un papagai que parla molt.* | *Parlar amb el nas, entre dents. Parlar papissot. Parlar baix, alt.* || *tr.* Emprar per a expressar els seus pensaments (tal o tal llenguatge). *Parlar francès, anglès, alemany. L'italià, no el parlo gaire bé.* || *tr.* Dir. *Parlar besties.*

tri pateix dels mateixos defectes. **2** *pron* Fer-se. *Estan renyiets: no es parlen. Ja es tornen a parlar.* **3** *intr* **1** Tractar, en un escrit. *L'autor de l'obra no parla d'aquesta qüestió. El llibre no en parla, d'aquell fet.* **2** *p anal* *Aquest acte de generositat parla molt a favor seu. Té uns ulls que parlen. Parlar amb signes.* **4** *intr* Articular mots. *Té un papagai que parla molt. Parlar amb el nas. Parlar entre dents. Parlar papissot. Parlar alt, baix.* **5** *tr* Emprar tal o tal idioma per a expressar els seus pensaments. *Parlo francès, alemany i italià. El castellà, no el parlo gaire bé.* **6** *tr* Dir. *Parlar besties.*

En primer lloc, noteu que, com hem dit a la secció precedent, ambdues obres aïllen un valor intransitiu d'un valor transitiu secundari. Dins l'ús intransitiu ambdues obres incorporen, en qualitat de subentrades, algunes expressions lèxiques complexes formades a partir del verb *parlar*, però també afegeixen, en qualitat d'exemples, uns tipus de constituents que no han estat llistats ni a (10) ni a (13), i que, com mostrarem, són simplement una petita mostra de possibles dependents preposicionals, adjectivals o adverbials amb què pot coaparèixer el verb.

A propòsit d'aquesta qüestió considereu les dades de (15).

- (15)
- a. Parlar bé, correctament, elegantment, eloqüentment
 - b. Parlar en públic, en privat
 - c. Parlar a favor d'algú, contra algú
 - d. Parlar a la sessió de demà
 - e. Parlar amb signes
 - f. Parlar entre dents
 - g. Parlar papissot
 - h. Parlar alt, baix

La qüestió que cal preguntar-se és quina és la naturalesa d'aquests complements que donen les obres lexicogràfiques per il·lustrar el comportament del verb *parlar*. Es tracta de complements argumentals o de complements adjunts? ¿Ens dóna l'entrada lexicogràfica informació referida exclusivament als complements argumentals d'un determinat nucli predicatiu o també introdueix informació relativa a possibles complements adjunts amb els quals pot combinar-se en un context sintàctic determinat? ¿És suficientment explícita la informació que contenen les entrades lexicogràfiques per indicar a l'usuari de forma inequívoca la selecció sintàctica i semàntica dels seus arguments o il·lustra alhora la combinació del predicat amb complements adjunts?

Si considerem les definicions nocionals de Dowty (2000), el constituent *Y* a (15) és un adjunt, mentre que a (6) i a (10) és un argument.⁹ El constituent que a (15) denota la manera, el benefactiu, el moment, el mitjà, el motiu (si afegíssim a la llista *Parlar per la llibertat*), el lloc (si afegíssim *Parlar a la televisió*), etc. , no completa les propietats del nucli predicatiu, sinó que simplement afegeix propietats a les denotades per aquest nucli (o per algun argument d'aquest nucli, en el cas de suposar l'existència d'un argument sintactico-semàntic de naturalesa eventual associat amb els nuclis predicatius; cf. DOWTY, 1979; PARSONS, 1990).¹⁰ Semànticament, doncs, aquests complements denoten unes propietats que modifiquen, més que no pas completen, el significat del nucli. En canvi, el constituent que a (10) denota el complement de la preposició és, juntament amb la preposició, una part indissociable del significat de *X*, perquè el significat de *X*

9. Això no obstant, si apliquem les definicions de Dowty (2000) la diferència entre argument i adjunt no és prou clara en el cas d'un verb com *parlar*, atès que el significat bàsic del predicat (és a dir, el concepte d'«expressar-se») és constant en els diferents valors sintàctics.

10. Dels exemples de (15) és interessant afegir algun comentari respecte a (15c) i (15g). El primer mostra la construcció en què *Y* és un adjunt preposicional que mostra fortes restriccions de coaparició amb determinats verbs; així, si bé es pot dir *parlar a favor d'algú / contra algú*, resulta pel cap baix força estranya la combinació amb altres verbs del mateix camp lèxic que *parlar*:²² {*enraonar, xerrar*} *a favor d'algú / contra algú*. El segon mostra la construcció [*X Y*] en què *Y* és un constituent que només apareix amb predicats verbals del mateix camp lèxic que *parlar* i, per tant, és pròpiament aquest adjectiu el que imposa restriccions lèxiques sobre el tipus de predicats verbals amb els quals es pot combinar.

sense *Y* (és a dir, una determinada estructura <P-z>) o bé és incompreensible o bé n'és un de diferent.

Si considerem la categoria gramatical del dependent sintàctic, els complements del verb *parlar* a (15) són SAdv, SA i SP, cosa que indica que són exemples del valor intransitiu del nucli verbal *parlar*. Tanmateix, amb aquesta sola informació continuem sense estar segurs del fet que es tracti de complements argumentals o de complements adjunts. Només si apliquem un test sintàctic com el descrit a (2) podem arribar a saber del cert que els exemples de (15) no exemplifiquen complements argumentals, sinó complements adjunts; per tant, els complements de (15) no il·lustren propietats idiosincràtiques del nucli verbal objecte d'estudi i podrien ometre's de l'entrada lexicogràfica corresponent a aquest verb, si ens poséssim d'acord en la hipòtesi que els diccionaris descriptius haurien d'informar de les propietats idiosincràtiques dels mots o nuclis lèxics, però no haurien de dir res de propietats generals de la llengua com són les combinacions de predicats amb adjunts.

Fins ara hem pogut observar que la manera com els diccionaris reflecteixen les possibilitats de combinació del verb *parlar*, si bé distingeix entre usos intransitius i usos transitius, no discerneix prou finament l'estatus dels diferents tipus de dependents sintàctics amb què aquest es pot combinar, atès que ni l'IEC ni l'EC no distingeixen aquells constituents seleccionats pel nucli predicatiu, d'aquells altres constituents que acompanyen, però no completen, un determinat nucli predicatiu.

A continuació presentarem amb més detall les restriccions de selecció sintàctica i semàntica que aquest verb imposa sobre els seus arguments, així com les alternances sintacticosemàntiques en què pot aparèixer.

3.1. Restriccions de selecció sintàctica i semàntica

Quant a les restriccions de selecció sintàctica el fet que totes les obres consultades introdueixin primer el valor intransitiu de *parlar* és simplement una indicació que aquest verb en l'actualitat té més fre-

qüentment un ús intransitiu i, per tant, l'ús intransitiu es considera el bàsic, el més normal o habitual. Tanmateix, aquest procediment enfosqueix un aspecte lèxic sobre el qual hem insistit més amunt. *Parlar* no és un verb nocionalment intransitiu que admet casualment un acusatiu intern (com *viure* a *Viure la vida*;¹¹ ROSSELLÓ, 2002: 1883), sinó que és un verb bàsicament transitiu (i com a tal admet un complement argumental que pot denotar expressions referencials) que disposa d'un alternant intransitiu, el més comú en el català contemporani.

Els diccionaris haurien de fer explícit també que, en l'ús sintàctic transitiu, l'objecte directe d'un verb com *parlar* és un SN que denota la cosa parlada: *paraules, històries, disbarats, bestieses, bajanades, injúries, blasfèmies, ximpleries*, o mots similars. És a dir, *parlar* és essencialment un predicat o funció relacional de dos arguments: *fer paraules, contar històries*, amb un argument extern (que en una llengua de subjecte buit com el català es pot ometre, atès que la morfologia verbal ja proporciona els trets morfosintàctics necessaris per a la seva identificació) i un argument intern (que, en el cas que no sigui explícit, constitueix un argument implícit). Això significa que en el punt de partida d'un verb intransitiu pur o inergatiu, del tipus exemplificat per *parlar*, hi ha una estructura argumental transitiva en què un nucli verbal V^o té un argument intern N^o que s'incorpora al verb (cf. HALE-KEYSER, 1993; MATEU, 2000), segons la representació de (16).¹²

(16) $v [V^o [V^o + N^o_i] [SN t_i]]$

11. Noteu que no es pot dir **Viure vida* ni tampoc **Viure una vida*.

12. Per verb inergatiu hom fa referència a un tipus de verb intransitiu, distint de l'inacusatiu (e.g. *arribar*), caracteritzat sintàcticament pel fet que no admet un subjecte no definit pronominalitzat per *en*, ni tampoc no admet un subjecte postverbal sense determinant.

- (i) a. D'estruços, no n'arriben
- b. *D'estruços, no *en* parlen
- (ii) a. Arriben estruços
- b. *Parlen estruços

En una llengua com el basc, *parlar* és precisament *bitz egin* (literalment, 'paraula fer'), cosa que indica que com a verb inergatiu és també un verb de creació. A més, com a verb inergatiu *parlar* introdueix una relació semàntica particular entre el nom incorporat 'paraula', que actua d'hiperònim, i l'eventual objecte directe, interpretat com a hipònim. Dec aquesta observació a J. Mateu (c. p.).

Un aspecte, doncs, que es troba a faltar a les obres lexicogràfiques de naturalesa sincrònica és la indicació que un verb inergatiu no és altra cosa que la versió sintètica del que en altres llengües es realitza de forma analítica i que, per tant, l'ús transitiu és bàsic per a entendre la naturalesa inergativa d'aquest verb en català actual. L'avantatge d'informar l'usuari d'un diccionari de la llengua que un verb inergatiu com *parlar* parteix bàsicament d'un ús transitiu és que explica que podem trobar el verb en els contextos de (5) i (6).

En segon lloc, com a cas més específic del valor transitiu caldria esmentar el fet que el verb *parlar* admet un complement o argument intern que denota una llengua concreta, i només en aquest cas l'objecte sintàctic pot ser un SN o un SD amb un determinant definit (cf. (6)).

En l'ús intransitiu l'entrada del diccionari hauria d'indicar primerament l'ús del verb sense objecte, tal com ja solen fer totes les obres lexicogràfiques consultades. A continuació s'haurien d'especificar ordenadament, com a altres valors intransitius, les diferents combinacions amb complements regits per preposició (cf. (10)), semblantment a la forma com s'introdueix aquesta informació a l'entrada de *parlar* al *Diccionari Català-Valencià-Balear*. A més, en aquest apartat s'haurien d'indicar explícitament, per algun mitjà notacional i / o per mitjà d'exemples, les possibilitats denotatives del complement de la preposició, segons el seu caràcter animat o no animat. Així, cal fer notar la diferència entre *parlar (d'algú o d'alguna cosa)* i *parlar (a algú)*.

Finalment, i sobre la conveniència d'esmentar les possibilitats de combinació amb adjunts, ja sigui en l'ús transitiu o en l'intransitiu (cf. (13) i (15)), cal considerar el fet que, si s'opta per incloure informació relativa a adjunts del predicat o a adjunts de l'oració en una entrada lexicogràfica, aquesta informació ha de quedar ben aïllada d'allò que constitueixen pròpiament les seleccions argumentals d'un nucli lèxic, atès que les possibilitats combinatòries són múltiples i gaudeixen d'una sistematització escassa. Per això, amb la finalitat que l'usuari de la llengua cossi adequadament la diferència entre els arguments pròpiament dits i els adjunts, entenem que en una entrada lexicogràfica, o bé cal optar per presentar aquesta informació en un apartat clarament diferenciat de la selecció argumental, o bé per la seva supressió.

Vegem ara la qüestió de les alternances sintàctiques en què pot aparèixer el verb objecte d'estudi i la forma en què se n'hauria de donar compte de forma òptima en una entrada lexicogràfica.

3.2. Alternances sintàctiques¹³

— Alternances de transitivitat. Hem comentat més amunt que el verb *parlar* és un verb bàsicament transitiu que disposa d'un alternant intransitiu i participa, així doncs, de l'alternança complement directe / Ø.

- (17) a. En Joan *parla italià* i jo també *ho faig*
 b. *Parla* tu primer i jo *ho faré* després

Tant l'ús transitiu com l'intransitiu requereixen l'existència d'un agent que realitza una determinada activitat. Noteu que aquesta afirmació no està en contradicció amb el fet que la llengua també admeti usos metonímics, en què s'expressa la part pel tot. Compareu, a propòsit d'aquesta qüestió, (18a) amb (18b):

- (18) a. El seu cor ha parlat (*Gran Larousse Català*)
 b. Ha parlat amb el cor

D'altra banda, si considerem que són trets fonamentals d'un verb transitiu tant el fet que prengui un objecte directe com el fet que pugui passivitzar, *parlar* també satisfà la segona propietat (vegeu (19)) quan significa <emprar tal o tal llengua>, cosa que indica que és un verb transitiu, des d'un punt de vista purament sintàctic.¹⁴

13. Vegeu ATKINS - KEGL - LEVIN (1986, 1988) per a una descripció d'algunes de les alternances sintàctiques que es mencionen a continuació, aplicades a l'anglès. El verb *parlar* no participa en altres alternances que es comenten en aquests treballs: l'alternança causativa / incoativa, l'alternança reflexiva, ni tampoc l'alternança instrumental.

14. Noteu, però, que sorgeixen algunes restriccions entorn del test de la passivització:

(i) ^{*/?}El basc va ser parlat durant tota la sessió d'investidura del nou *lehendakari*

L'exemple (19) és d'À. Alsina.

- (19) El basc va ser parlat en aquesta regió fins al segle XIX

Les obres lexicogràfiques haurien d'especificar d'alguna manera aquesta informació.

— Alternances amb objecte indefinit. En el cas de *parlar* <dir, pronunciar, expressar verbalment alguna cosa> és important de notar que l'objecte intern sempre denota una cosa que pot ésser expressada. En el valor transitiu esmentat l'objecte és sintàcticament un objecte indefinit, un SN amb determinant zero i nombre plural. Una cosa semblant ocorre amb verbs d'activitat que denoten l'expressió de la parla: *conversar, desbarrar, dissertar, ironitzar, monologar, balbucejar*, etc. En el valor intransitiu <expressar el que hom pensa mitjançant el llenguatge articulat>, la naturalesa exacta d'allò parlat sovint es deixa inespecificat, tot i que s'entén que no és un objecte qualsevol, sinó una cosa que pot ésser dita mitjançant el llenguatge.

- (20) a. Ha parlat / dit coses
 b. Ha parlat blasfèmies
 c. Va balbucejar renecs
 d. *Desbarren la injúria

Les obres lexicogràfiques haurien de donar alguna indicació en aquest sentit.

— Alternança recíproca. Noteu que el verb *parlar* quan es combina amb un adjunt comitatiu admet una lectura recíproca. Així, en el valor intransitiu admet la presència d'un objecte recíproc i un subjecte coordinat o plural (RIGAU, 1989, 2002).

- (21) a. En Joan ha *parlat amb* la Maria
 b. En Joan i la Maria han *parlat (l'un amb l'altre)*

Les obres lexicogràfiques no han d'especificar explícitament aquest punt, perquè és una característica general de la llengua.

— Alternança de propietat característica de l'agent. *Parlar* també forma part de la classe de verbs que en l'ús intransitiu denoten una propietat genèrica o característica de l'agent. Noteu en aquest sentit

que, si bé a partir de (20a) podíem inferir un objecte indefinit, a partir de (22a) podem inferir la propietat especificada a (22b).

- (22) a. En Joan parla (amb la gent) / parla molt
b. En Joan és parlador / un gran parlador

Les obres lexicogràfiques tampoc no han d'especificar explícitament aquest punt, perquè no és una propietat exclusiva d'aquest verb.

— Alternances de doble complement. El verb *parlar* admet l'ús en construccions en què es poden combinar diversos complements dels que hem aïllat més amunt. Vegeu, a propòsit d'aquest punt (12) i també (23).

- (23) a. El Sr. Bush ha *parlat de* la pena de mort *als* europeus
b. *Parla per tu a* la policia!
c. Acostuma a *parlar* ximpleries *als* seus amics per tal de fer-los riure
d. Val més que *parlis en* català *a* les autoritats
e. *Parla* castellà *amb* prudència

Les obres lexicogràfiques tampoc no han d'especificar explícitament aquesta propietat general de la llengua.

— Alternances amb clítics. El verb *parlar* també admet la coaparició amb arguments o adjunts que han adoptat la forma de clítics. Vegeu respectivament els exemples de (24) i de (25).

- (24) a. Parla anglès. *El / # En* parla des dels quatre anys
b. L'occità, *el* parlo a partir d'un viatge a Tolosa
c. Parla de literatura amb molt d'aplom; en canvi, d'economia no *en* parla mai
- (25) a. Parla malament de tothom. *Hi* parla per vici
b. Parla en contra de la globalització. Ara, no *hi* parla davant de tots els públics
c. Està avesat a parlar en públic. *Hi* parla des que va acabar els estudis
d. Parlaven per l'alliberament de les dones afganeses, però no *hi* van parlar als mitjans de comunicació
e. Parlo amb tu perquè amb ella no goso parlar-*hi*

Les obres lexicogràfiques tampoc no han d'especificar explícitament aquesta propietat general de la llengua.

En resum, de les alternances sintàctiques que s'han comentat en aquest apartat sembla que només les alternances de transitivitat i les d'objecte indefinit constitueixen propietats idiosincràtiques del predicat verbal *parlar*. Per consegüent, caldria que exclusivament aquestes s'especificuessin per mitjà d'algun procediment en l'entrada lexicogràfica: ja sigui per mitjà d'aclariments en la definició, d'aclariments en l'estructura sintàctica en què pot aparèixer un determinat nucli sintàctic, per mitjà d'exemples o de notes d'ús apropiats; en realitat, segons veurem tot seguit, segons la naturalesa de la mancança i del tipus d'obra lexicogràfica una solució pot resultar més apropiada en la pràctica lexicogràfica que no pas una altra.

4. LES EXPRESSIONS LEXICALITZADES AMB EL VERB PARLAR

En aquesta secció en primer lloc descriurem els problemes principals amb què topa la inclusió d'expressions lexicalitzades en un diccionari de la llengua i en segon lloc donarem arguments per a optar per la inclusió de la informació lexicogràfica corresponent a aquestes expressions lèxiques complexes en un diccionari de base conceptual.¹⁵

4.1. En aquesta secció argumentarem que la diferència entre complements argumentals i complements adjunts es desdibuixa en el moment que considerem les cadenes de nuclis lèxics que configuren les expressions lexicalitzades o idiomàtiques amb el verb *parlar*.

La primera qüestió que cal esmentar a partir de la lectura de les obres lexicogràfiques consultades és que cada diccionari de la llengua opta per unes determinades expressions lèxiques complexes, que sovint són no coincidents. De resultes d'això, s'observa que, si bé en el cas concret de l'entrada lèxica *parlar* hi ha una coincidència generalit-

15. Sobre les propietats formals de les expressions lexicalitzades, amb una referència explícita al castellà i al català, vegeu MENDÍVIL (1999) i ESPINAL (2000, 2001).

zada a distingir entre un valor intransitiu i un valor transitiu, hi ha una tria arbitrària de les expressions que les diverses obres consideren lexicalitzades. Per exemple, *parlar clar* amb el significat de <dir les coses sense subterfugis / amb franquesa, amb el cor a la mà>, només és considerada una expressió lexicalitzada a l'EC dins l'entrada *parlar* (V), dins l'entrada *clar* (A) es recull, com si també es tractés d'un valor lexicalitzat, el significat figurat de <dir les coses clarament>. L'IEC, en canvi, tracta aquesta seqüència com una estructura amb predicat verbal seguida d'adjunt, semblant a altres modificadors possibles del predicat (p. e. *bé, correctament, elegantment, eloqüentment*); de fet, podem dir de forma semblant: *escriure clar, explicar clar* i *dir clar*. Per tant, introduïda com un exemple sota el mot *clar* (Adv), l'expressió *parlar clar* segons l'IEC només s'associa amb el significat de <dir les coses d'una manera clara>, malgrat el fet que *clar* adquireix en combinació amb aquest verb un desplaçament semàntic que les altres combinacions no mostren. En realitat, doncs, les diferents decisions preses per les obres lexicogràfiques es deuen al fet que han recollit dos valors semàntics diferents de la seqüència *parlar clar*, considerats tots dos lexicalitzats per part de l'EC, mentre que només un es concep lexicalitzat per part de l'IEC.

El grau de dispersió lexicogràfica a què s'ha alludit al paràgraf anterior és també molt notori en el cas de verbs que, en combinar-se amb un complement preposicional, mostren unes propietats semàntiques molt properes a les de les expressions lexicalitzades. Considerem el cas de la forma *parlar-se*. L'entrada de l'IEC inclou en una subentrada del valor intransitiu *parlar-se amb algú* <tractar-se, fer-se>, que és exemplificat com a (26).

(26) Estan renyits: no es parlen

A part del fet que (26) no exemplifica pròpiament la subentrada, hi ha de nou la qüestió que, comparant la informació de l'IEC amb la de diferents edicions del diccionari de l'EC, s'observen algunes diferències significatives. En l'edició de 1982 de l'EC s'inclou en una subentrada *parlar amb algú* <conversar-hi> amb el mateix exemple de (26), mentre que a l'edició de 1998 s'inclou una subentrada del va-

lor intransitiu *no parlar amb (algú)* <no fer-s'hi, no tenir-hi tractes> amb l'exemple de (27) i, a part, un valor pronominal del verb (significant <fer-se>) amb els exemples de (28).

(27) Fa temps que no parla amb el seu pare

- (28) a. Estan renyits: no es parlen
b. Ja es tornen a parlar

La manca de coincidència és, doncs, remarcable i la necessitat de posar ordre entre aquestes dades altament desitjable per als usuaris de la llengua. Les consideracions que s'exposen tot seguit poden ajudar a arribar a aquest punt d'acord:

(a) *parlar (amb algú)* <conversar-hi> és un verb seguit d'un complement comitatiu, adjunt al predicat.

- (29) a. Ara *parlo amb* tu (= (13a))
b. Ara *parlo amb* tu, però abans deixa'm *fer-ho* amb ton pare (= (14d))

Com descriu Rigau (2002:2057): «l'objecte de la preposició comitativa, (...), és interpretat com un 'coagent', semblantment al segon terme de la coordinació de SNs».

- (30) a. La Maria avui ha parlat amb en Pere
b. La Maria i en Pere avui han parlat

És un complement optatiu, que afecta semànticament la predicació i que es pot combinar amb tots els predicats que poden predicar d'una pluralitat. Per tant, res no justifica la seva inclusió com a subentrada independent del verb *parlar*.

(b) *parlar-se (amb algú)* és un ús particular de l'anterior, en el sentit que té assignat el valor recíproc de <parlar l'un amb l'altre>.

- (31) En Joan abans només *parlava amb* la seva dona, però ara no *es parla amb* ningú

Com que partim de la premissa que, si alguna propietat gramatical d'una expressió és regular, predictable per regles generals, no cal especificar-la a l'entrada del diccionari, res no justifica tampoc la inclusió d'aquest valor en una accepció independent de *parlar*.

(c) *no parlar (amb algú)* <no fer-s'hi, no tenir-hi tractes o relació> no és simplement la negació del verb *parlar* amb el complement comitatiu *amb algú*, sinó que és una expressió lèxica complexa, en què s'ha lexicalitzat la negació amb un valor verbal distint. Per tant, és justificada la seva inclusió com a expressió lexicalitzada. Ex. (27).

(d) *parlar-se* <fer-se> és un valor pronominal distint del valor intransitiu i del valor transitiu. No té tampoc el valor recíproc de <parlar l'un amb l'altre> que esperàriem trobar si tinguéssim la composició regular de *parlar* amb el clític reflexiu, sinó que té un valor semàntic diferent. Per tant, és justificada la seva inclusió en una accepció independent. Ex. (28).

Una segona qüestió que cal esmentar és que cada diccionari de la llengua opta arbitràriament per la inclusió d'expressions lexicalitzades en mots claus diferents. És a dir, sovint hom detecta una tria arbitrària del mot clau amb el qual s'associa una determinada frase feta. Així, si bé *parlar entre dents* és inclosa, tant a l'IEC com a l'EC, com a expressió lexicalitzada a l'entrada *dent*, el darrer mot clau, i només és introduïda com a exemple a l'entrada *parlar* (V) dels mateixos diccionaris, l'expressió *parlar clar* <amb franquesa, amb el cor a la mà> només és registrada amb aquest valor en l'entrada *parlar* de l'EC i *parlar en plata* <parlar clarament, sense embuts ni eufemismes> no es registra ni a l'entrada *plata* ni com a exemple a l'entrada *parlar* en cap d'aquests dos diccionaris.

La tercera qüestió que suscita la necessitat de reconsiderar la introducció d'expressions lexicalitzades a les obres lexicogràfiques té relació amb la forma de les locucions, que de vegades no és absolutament fixada, i amb els inconvenients derivats de la presentació de llistats alfabètics de locucions i de frases fetes. Per exemple, l'IEC introdueix dins l'entrada *parlar* l'expressió lèxica complexa *parlem-ne* (definida com a <expressió per a indicar la voluntat de diàleg, de no precipitar un tracte, de no donar per definitiu un judici, una afirma-

ció, etc.>); aquesta expressió amb aquesta mateixa forma es troba al *Gran Larousse Català*, però no s'inclou ni a l'EC, ni a l'Alcover-Moll, ni al Raspall-Martí. El *Diccionari Català-Valencià-Balear* inclou, no obstant això, *no en parlem* <es diu referint-se a una cosa que es considera massa sabuda o evident, o de la qual és preferible no dir res>, i també *no en parlem més* <es diu per cloure una discussió, una conversa en la qual no s'arriba a un acord o en la qual tots estan d'acord i per tant no cal dir-ne res més>. L'anàlisi lingüística de les dades suggereix que l'expressió bàsica és *parlem-ne* i que les expressions amb el modificador negatiu i amb el modificador de grau introdueixen canvis sintàctics i semàntics que es poden comprendre de forma predible a partir de la primera. Per tant, el que fóra esperable és que les obres lexicogràfiques que incorporen expressions lexicalitzades només incloguessin l'expressió *parlem-ne*, però no les altres dues. Això no obstant, el que es constata és un grau de variació d'unes obres a unes altres molt més gran del que fóra desitjable.

Per últim, la quarta qüestió que cal plantejar és el fet mateix d'incloure un nombre determinat d'expressions lexicalitzades sota un determinat mot clau. En aquest sentit, si bé és totalment raonable suposar que els usuaris de diccionaris de la llengua consulten les entrades lexicogràfiques per conèixer les especificacions sintàctiques i semàntiques d'unitats lèxiques concretes, no és en absolut raonable pensar que un usuari ideal d'obres lexicogràfiques consulti una entrada lèxica concreta, per exemple *parlar*, si cerca una expressió que signifiqui, per exemple, <elogiar, lloar>: *parlar bé* (*d'algú o d'alguna cosa*), *parlar alt* (*d'algú o d'alguna cosa*). Tampoc no ho és que cerqui necessàriament sota aquesta mateixa entrada una expressió que pot usar-se indistintament amb diversos verbs: *parlar* o *xerrar per les butxaques* <xerrar>.¹⁶

16. A part, hi ha la qüestió, no menys important de la forma d'introduir les expressions lexicalitzades. Per exemple, malgrat que el *Gran Larousse Català* introdueix com a subentrades *parlar alt* (*algú d'alguna cosa*) i *parlar bé* (*d'algú*), els parlants acceptem sense recels exemples com els següents, els quals justifiquen que la forma d'entrada d'aquestes expressions hauria de ser *parlar alt* (*d'algú o d'alguna cosa*) i *parlar bé* (*d'algú o d'alguna cosa*) o, alternativament, *parlar alt de* i *parlar bé de*.

- (i) a. *Parlaven alt* del cap de departament i el van ascendir a vicerector
- b. Els estudiants *parlen bé* de la teva assignatura

4.2. Considerem ara quina alternativa pot oferir la lexicografia per a les febleses enumerades a l'apartat anterior.

D'una banda, cal concebre de nou la forma com hauria de construir-se en un diccionari de la llengua catalana l'entrada lèxica del verb *parlar*. Tractarem d'aquesta qüestió a l'apartat 5.1.

D'altra banda, cal reconsiderar de quina manera és més desitjable i, per consegüent, també més útil trobar informació referida a les expressions lexicalitzades. Tractarem d'aquesta qüestió a l'apartat 5.2.

La proposta que aquí presentem consisteix a exposar els avantatges d'un diccionari de sinònims de frases fetes (ESPINAL, en premsa).

Un *Diccionari de Sinònims de Frases Fetes* (a partir d'ara DSFF) de la llengua catalana té l'objectiu principal d'oferir tota la informació gramatical, i lexicogràfica en general, de qualsevol expressió lexicalitzada a partir d'entrades conceptuals. Entenem de forma genèrica per frase feta qualsevol SX (sintagma d'alguna de les categories sintàctiques següents: O, SV, SN, SD, SQ, SA, SP, SAdv, SCoord, i SConj) que constitueix una forma lingüística estereotipada del català (tant si s'ha considerat locució, frase feta o simplement expressió lexicalitzada, d'acord amb la lexicologia tradicional), usada en la llengua d'una manera relativament fixa i el significat de la qual no es pot compondre a partir del significat literal dels seus components. També ens referim per mitjà del terme frase feta a aquells SX que, si bé admeten una construcció composicional de significat, són altament fossilitzats morfosintàcticament (ESPINAL, 2000; LORENTE, 2002).

En un DSFF s'estableix un aparellament entre conceptes i un nombre indeterminat de frases fetes; i en aquest aparellament un concepte pot tenir associades diverses frases fetes (*cf.* conceptes hiperònims, p. e. <molt>, i conceptes polisèmics, p. e. <avorrir>) i una mateixa frase feta pot estar associada a més d'un concepte (p. e. *portar la contrària* (*a algú*) <contradir, oposar-se>).

En un DSFF se cerca una adequació entre el concepte i la categoria gramatical de la frase feta, i també entre el concepte i la definició de la frases feta, alhora que el concepte òptimament ha de ser la síntesi de la definició. D'acord amb aquest criteri els conceptes poden ser:

- noms (p. e. *a reveure* <comiat>, *ésser un colador (algú)* <bevedor>),
- adjectius o verbs en participi (p. e. *beure a galet* <crèdul>, *viure bé* <benestant>, *criar rovell* <abandonat>),
- verbs en infinitiu (p. e. *deixar (algú) a l'estacada* <abandonar>, *posar-hi el coll* <esforçar-se>),
- adverbis o verbs en gerundi (p. e. *de per vida* <perpètuament>, *amb el cavall de sant Francesc* <caminant>),
- preposicions (p. e. *d'(algun lloc) estant* <des>, *sota l'esguard (d'algú)* <davant>).

En un DSFF de vegades s'estableix l'associació entre diverses frases fetes i conceptes polisèmics (e.g. *clavar una lata (a algú)* <enfastidir, molestar algú> i *dur (algú) a l'ull* <tenir malvolença a algú> estan totes dues associades amb el concepte <avorrir>); altres vegades pot resultar necessari, encara que de forma excepcional, associar determinades frases fetes amb mots interpretats en el seu valor figurat (p. e. *tornar (algú) a solc* <encarrilar>). Fins i tot, de vegades resulta necessari introduir mots amb conceptes nous des de la perspectiva dels diccionaris normatius (p. e. *quedar retratat* <malparat>).

En un DSFF, a part d'introduir informació referida a la categoria gramatical de l'expressió lexicalitzada, a la forma, a la definició i a l'ús de l'expressió, també és convenient introduir informació relativa a relacions de sinonímia (total o parcial) entre frases fetes (encara que aquestes expressions siguin de categories gramaticals diverses, usades en contextos sintàctics i en registres distints; vegeu més avall la secció 5.2, especialment les relacions de sinonímia entre frases fetes associades a l'entrada conceptual <parlar>).

Finalment, en un DSFF també és convenient introduir informació relativa a frases fetes que mantenen alguna relació de sentit diferent de la sinonímia amb una determinada expressió (entre les quals cal destacar, relacions d'antonímia, d'inversió i diverses extensions possibles de significat: relacions de causa-efecte, implicacions, pressuposicions, diferències de matís, etc.).

El punt en què volem incidir en aquesta secció és que, com que els diccionaris de la llengua inclouen només una petita part, seleccionada

arbitràriament, entre totes les expressions lexicalitzades amb el mot clau *parlar*,¹⁷ el tipus d'obra lexicogràfica que sembla òptima per a recollir la informació corresponent a aquestes expressions no és un diccionari de la llengua, sinó un diccionari onomasiològic o conceptual, el qual hauria d'anar completat amb uns llistats que informessin adequadament de dos aspectes: per a cada frase feta hi hauria d'haver l'aparellament amb el concepte amb el qual es pot associar (o amb els conceptes amb els quals es pot associar, en el cas de frases fetes polisèmiques), i per a cada mot clau hi hauria d'haver l'aparellament amb el conjunt de totes les frases fetes formades a partir d'aquell mot.

El primer d'aquests llistats inclouria informació del tipus que donem a continuació:

- *al temps que les bèsties parlaven* <antigament>
- *de quan els buscalls parlaven* <antic>
- *engegar (algú) a parlar amb els gegants* <despatxar>
- *fer parlar* <repercutir>
- *fer parlar dels seus cabells* <famós>
- *ja en parlarem* <dilació, dubte>
- *mira qui parla* <desacord, retret, sorpresa>
- *ni parlar-ne* <no>
- *no en parlem* <ponderació>
- *no en parlem més* <prou>
- *no en parlem pus* <prou>
- *no parlar (amb algú)* <malavingut>
- *parla, que Crist parlava i estava en creu* <incitar>
- *parlar a Déu de tu* <franc>
- *parlar a l'ànima* <impressionar>
- *parlar a l'orella* <xiuxiuejar>
- *parlar a la paret* <ignorat>
- *parlar a séc de paladar* <parlar>
- *parlar al cor* <impressionar>
- *parlar alt de* <lloar>
- *parlar amb el nas* <parlar>
- *parlar amb els ulls* <entendre's, expressiu>
- *parlar amb les mans* <gesticular>
- *parlar amb llengua de plata* <convèncer>
- *parlar amb mitges paraules* <suggerir>
- *parlar bé de* <elogiar>
- *parlar brut* <malparlat, parlar>
- *parlar castellà* <embriac, esquerdat, parlar, sonar>
- *parlar clar* <franc, parlar>
- *parlar com un àngel* <parlar>
- *parlar com un carreter* <malparlat>
- *parlar com un home* <parlar>

17. Només cal comparar la setantena de frases fetes (aquest nombre encara és provisional) formades a partir del verb *parlar* que hi ha recollides a la base de dades a què fem referència, amb les tres subentrades lexicalitzades de l'IEC i les cinc de l'EC.

- *parlar com un llibre* <parlar>
- *parlar com un sant* <parlar>
- *parlar cristià* <parlar>
- *parlar d'ovella i mossegar de llop* <hipòcrita>
- *parlar de cap de nas* <parlar>
- *parlar de cents i milers* <parlar>
- *parlar de dogal a casa del penjat* <inoportú>
- *parlar de petites* <parlar>
- *parlar en grec* <incomprensible>
- *parlar en plata* <franc, parlar>
- *parlar en xinès* <atendre (ANT.), incomprensible>
- *parlar entre dents* <barbotejar, remugar, rondinar>
- *parlar enxampurat* <xampurrejar>
- *parlar foradat* <embarbollar-se>
- *parlar fosc* <parlar>
- *parlar granat* <agressiu, parlar>
- *parlar gras* <malparlat, parlar>
- *parlar gruixut* <malparlat, parlar>
- *parlar llatí* <embriac, parlar>
- *parlar malament de* <criticar>
- *parlar més que fetge en brasa* <xerrar>
- *parlar mig en plata mig en quartos* <xampurrejar>
- *parlar pels descosits* <excessivament, xerrar>
- *parlar per boca (d'algú)* <intermediari, mitjançar, parlar>
- *parlar per boca de càntir* <xerrar>
- *parlar per les butxaques* <xerrar>
- *parlar per parlar* <xerrar>
- *parlar petit* <parlar>
- *parlar pla* <parlar>
- *parlar sol* <boig>
- *parlar sopes* <papissotejar>
- *parlar-li el cul i tot (a algú)* <xerraire>
- *parlem-ne* <diàleg>
- *poder parlar fort* <raonable>
- *que no se'n parli més* <prou>
- *sentir parlar (d'alguna cosa)* <conèixer>
- *tenir boca i no parlar* <prudent, remirat>
- *tenir uns ulls que parlen* <expressiu>

El segon llistat que hem esmentat, i prenent com a mot de referència el verb *parlar*, remetria al conjunt d'expressions lexicalitzades construïdes amb aquest mot.¹⁸

No obstant tot el que s'ha dit fins ara, el punt més interessant del nostre estudi està en el fet de proposar una nova manera d'entendre l'entrada del concepte <parlar> en un DSFF, en la qual no només es llistaria el conjunt d'expressions lèxiques complexes associades amb

18. No cal indicar-ne aquí una mostra, perquè és prou evident la utilitat que té un llistat d'aquesta naturalesa quan, com a usuaris de la llengua, només tenim una lleugera idea intuïtiva de l'existència d'alguna frase feta amb un mot clau concret, però no en coneixem amb certesa la forma exacta.

aquest concepte, sinó que a més s'introduiria la informació gramatical (sintàctica i semàntica) de les diverses expressions lexicalitzades associades amb aquesta entrada conceptual.

5. CAP A UNA ENTRADA LÈXICA DE PARLAR

Un cop exposades les reflexions que s'han presentat en els apartats anteriors, en aquesta secció presentarem una proposta per a l'entrada lèxica del verb *parlar* que reuneixi els requisits sintàctics i semàntics necessaris per a una correcta caracterització d'aquest verb en català. A l'apartat 5.1. es fa una proposta específica referida a l'entrada d'aquest verb en un diccionari de la llengua i a l'apartat 5.2. es fa una proposta referida a l'entrada d'aquest verb en un diccionari conceptual.

5.1. L'entrada lèxica del verb *parlar* revisada

Una entrada revisada del verb *parlar* que inclogui una descripció sintacticosemàntica adequada seria com es proposa a continuació:

Parlar 1 v.t. (a) Dir, pronunciar, expressar verbalment alguna cosa (bajanades, bestieses, blasfèmies, disbarats, injúries, paraules, ximpleries, etc.). *Sempre parla paraules afectuoses. Abans de parlar bestieses potser que t'hi fixis una mica.* (Aquest complement no es pot pronominalitzar ni passivitzar).

(b) Emprar, per a expressar pensaments, tal o tal llengua. *Tothom en aquesta aula parla català. Parlen la mateixa llengua, malgrat que no s'entenen. Parla l'anglès perfectament. Aquests parlen un català planer. Aquell lingüista almenys parlava*

setze llengües. El basc va ser parlat en aquesta regió fins al segle XIX || Saber tal o tal llengua. *Força gent parla quatre llengües.*

(c) Tractar; emparaular. *Això es parlà abans que el nou director prengués possessió. S'ho tenen parlat des de fa molt de temps.* (Només s'usa en estructures passives).

2 v.i. (a) Expressar el que hom pensa mitjançant el llenguatge articulat. Pronunciar mots. *És mut: no parla. A l'any les criatures no parlen encara. Durant força estona no pogué ni parlar.* || Ésser parlador. *El nou conseller és dels qui parlen.*

1) *parlar* (d'algú o d'alguna cosa). Hom indica l'assumpte sobre què s'expressa el pensament. *Quan es troben, parlen dels seus fills. Parlen de les seves coses. Parla de literatura amb molt d'aplom; en canvi, d'economia no en parla mai. El Sr. X ha parlat de la pena de mort als europeus.* || Tractar en un escrit. *L'autora no parla d'aquesta qüestió.*

2) *parlar* (a algú). Hom introdueix la persona a qui es dirigeix la paraula. *Si parlen a la seva germana, ella mostra gelosia. Li agrada parlar al gran públic. El president ha parlat al país de la situació caòtica en què vivim. És com si parlessis a un sord, a la paret.*

3) *parlar* (per algú). Hom al·ludeix indirectament algú, sense anomenarlo. *Sembla que no parli per ell. Parla per tu a la policia.* || Dir alguna cosa a favor d'algú, en nom d'algú, interessar-s'hi. *Parlo pels subscriptors afectats pel canvi de quotes.*

(b) Perorar. *Els diputats de l'oposició parlaran a la sessió de demà. Demanar per parlar.*

(c) Festejar, tenir relacions amoroses preliminars del matrimoni. *En Marc i na Neus parlen plegats.* (S'usa amb subjecte plural i amb expressions recíproques). *La Maria parla amb en Joan.* (També s'usa amb subjecte en singular i amb complement preposicional).

(d) Revelar, descobrir alguna cosa; especialment, denunciar algú. *Malgrat l'intens interrogatori, la policia no aconseguí de fer-lo parlar.*

(e) Alguna cosa ésser molt expressiva. Fer-se conèixer. *La seva cara parlava. Aquest retrat parla: està molt ben fet.*

3 v.pron. Fer-se. Adreçar-se mútuament la paraula. *Estan renyits: no es parlen. Ja es tornen a parlar.*

▷ **Papissot.** Parlar pronunciant interdentials la s i la z. *Parlar papissot.*

◆ *Parlar afablement. Parlar contra algú, a favor d'algú. Parlar a la cloenda. Parlar a la televisió. Parlar amb signes. Parlar entre amics. Parlar en privat. Parlar per la llibertat. Parlar amb algú. Parlar en alguna llengua* (▷ 1 (b)).

En aquesta entrada noteu primerament la distinció que s'estableix entre un valor transitiu, un valor intransitiu i un valor pronominal. Tant en el valor transitiu com en l'intransitiu hom distingeix diferents accepcions i subaccepcions. A més, en el cas del valor intransitiu hom ha aïllat els diferents complements de règim que pot tenir el verb, amb les corresponents definicions, exemples i notes relatives a l'ús. Noteu també que en aquesta entrada lèxica hom ha especificat no només la selecció sintàctica del verb *parlar*, sinó també les indicacions semàntiques necessàries relatives a la naturalesa del complement de la preposició.

Noteu en segon lloc que hom ha reservat per al final d'aquesta entrada aquells exemples que il·lustren la possible combinació del verb *parlar*, en qualsevol dels seus valors, amb algun complement adjunt, i aquesta decisió s'ha pres després de valorar la necessitat de distingir entre arguments i adjunts, i després de considerar que només en el cas de les expressions lexicalitzades els adjunts són seleccionats lèxicament.¹⁹ Per tant, exemples com els que hem recollit a (15) i a (25) més amunt, suposant que es valori la necessitat d'incorporar-los a l'entrada corresponent d'un diccionari de la llengua, cal distingir-los de forma clara dels complements argumentals.

En el penúltim apartat de l'entrada lèxica de *parlar* hom ha introduït, per mitjà del símbol ▷ la remissió a una altra entrada del diccionari: *papissot*, atès que és aquest adjectiu (o adverbí adjectival) el que selecciona específicament el verb *parlar*, o altres verbs del mateix camp semàntic, i no a l'inrevés.²⁰ El mateix símbol s'usa també per a relacionar valors sintàctics distints del mateix verb, encara que amb contingut semàntic similar.

Finalment, observeu que s'ha eliminat d'aquesta entrada lèxica qualsevol informació relativa a l'aparició del verb *parlar* en expressions lèxiques complexes perquè, seguint l'argumentació exposada en la secció anterior, hom ha considerat que la seva inclusió en un diccionari de la llengua és altament arbitrària i sovint poc informativa. Per aquest motiu, a la secció que segueix mostrem la forma com entenem que fóra útil de presentar la informació relativa a les expressions lexicalitzades associades amb el concepte <parlar> en un diccionari de sinònims de frases fetes.

19. Aquesta afirmació comporta que, al conjunt de construccions amb adjunts obligatoris que hi ha descrits a la bibliografia lingüística (cf. GRIMSHAW-VIKNER, 1993; JUNG, 1997; GOLDBERG-ACKERMAN, 2000), calgui afegir les construccions idiomàtiques, enteses com a cadenes de nuclis lèxics que formen un predicat complex (cf. ESPINAL, 2000, 2001; O'GRADY, 1998).

20. De manera semblant, I. Bosque (en procés d'elaboració) tracta de les restriccions que predicats de naturalesa categorial diversa imposen als arguments que seleccionen: adverbis de mode respecte a verbs, verbs respecte a complements nominals o preposicionals, adjectius respecte a substantius, o preposicions respecte als seus complements nominals.

5.2. L'entrada conceptual de <parlar> al DSFF

A continuació segueix una mostra, encara provisional, de l'entrada conceptual <parlar> obtinguda a partir de la informació lexicogràfica recollida a la base de dades de locucions i de frases fetes de la llengua catalana, elaborada com a pas previ a la creació d'un diccionari conceptual d'expressions lexicalitzades (ESPINAL, en premsa).

PARLAR

Abaixar el diapasó SV, abaixar la veu (EC)

Abaixa el diapasó si no vols que els nens es despertin

→ **abaixar la veu, abaixar el to**

▷ **alçar el diapasó** (ant.), **aixecar la veu** (ant.)

Abaixar el to SV, disminuir la intensitat de la veu

No cal que cridis, abaixa el to

→ **abaixar la veu, abaixar el diapasó**

▷ **alçar el diapasó** (ant.), **aixecar la veu** (ant.)

Abaixar la veu SV, fer descendir a un grau inferior d'entonació o afinació, a una condició inferior, a un grau inferior d'intensitat, a un tant inferior (IEC)

Abaixa la veu que ja et sento, no cal que cridis

→ **abaixar el to, abaixar el diapasó**

▷ **aixecar la veu** (ant.), **alçar el diapasó** (ant.)

Adreçar la paraula (a algú) SV, parlar a algú (EC)

Em va adreçar la paraula només per dir-me que marxés d'aquella habitació. (També s'usa amb el verb *dirigir*)

▷ **dir-li** (alguna cosa) **a boca** (a algú) (p. ext.), **prendre la paraula** (p. ext.)

Agafar la taba SV, començar a parlar (EC)

Val més anar-nos-en, que si aquest home agafa la taba estarà tres hores parlant. / Va agafar la taba i no va deixar parlar ningú més. (També s'usa amb el verb *prendre*) (R-M, *)

→ **prendre la paraula, agafar la verba, obrir la boca, prendre les cartes, aixecar la veu**

▷ **donar taba** (a algú), (p. ext.), **estar de taba** (p. ext.)

Agafar la verba SV, posar-se a parlar, a xerrar (IEC)

Quan ell agafa la verba, ja no pot parlar ningú (IEC)

→ **agafar la taba, prendre la paraula, obrir la boca, prendre les cartes, aixecar la veu**

Aixecar la veu SV, intervenir en una assemblea o debat / parlar en una assemblea (R-M, IEC)

Els socialistes van aixecar la veu per fer una proposta (R-M)

→ **prendre la paraula, prendre les cartes**

▷ **demanar la paraula** (p. ext.)

Arrossegar la veu SV, parlar lentament, prolongant els sons (IEC)

Quan llegeix arrossega la veu

→ **arrossegar les paraules**

Arrossegar les paraules SV, parlar lentament, prolongant els sons (IEC)

Parla arrossegant les paraules i em fa posar molt nerviosa

→ **arrossegar la veu**

Cantar clar SV, dir sincerament, amb llibertat, sense consideracions (IEC)

És el moment de cantar clar i dir tot el que convingui (R-M)

→ **cantar-les clares; cantar les veritats; dir** (alguna cosa) **tot ras; dir al pa pa, i al peix peix; dir al pa pa, i al vi vi; dir les coses pel seu nom; dir les coses tal com són; parlar en plata**

▷ **deixar-se** (alguna cosa) **al pap** (ant.), **no tenir la llengua arrendada** (p. ext.), **dir-li dos i dos quants fan** (a algú) (p. ext.), **cantar-li la canya** (a algú) (p. ext.), **portar-ne una al pap i una altra al sac** (p. ext.)

Cantar les veritats SV, dir obertament el que es pensa (R-M)

No sempre es pot cantar les veritats, cal ésser prudent. (També s'usa amb el verb *dir*) (R-M)

→ **cantar-les clares; no enviar-ho a dir; cantar clar; dir** (alguna cosa) **tot ras; dir al pa pa, i al peix peix; dir al pa pa, i al vi vi; dir al peix, peix; dir les coses pel seu nom; dir les coses tal com són; parlar en plata**

▷ **fer-li petar** (alguna cosa) **per la cara** (a algú) (p. ext.), **clavar-li** (alguna cosa) **per la cara** (a algú) (p. ext.), **tenir quatre paraules** (amb algú) (p. ext.), **no tenir la llengua arrendada** (p. ext.)

Cantar-les clares SV, dir obertament el que es pensa (R-M)

Sempre se sap què pensa, car té per norma cantar-les clares (R-M)

→ **cantar clar; cantar les veritats; dir** (alguna cosa) **tot ras; dir al pa pa, i al peix peix; dir al pa pa, i al vi vi; dir les coses pel seu nom; dir les coses tal com són; parlar en plata**

▷ **tenir quatre paraules** (amb algú) (p. ext.), **no tenir la llengua arrendada** (p. ext.), **cantar-li la canya** (a algú) (p. ext.), **clavar barres avall** (p. ext.), **dir quatre berlandines** (a algú) (p. ext.), **a la clara** (p. ext.)

Cantar-li la canya (a algú) SV, dir les veritats / dir el que es pensa obertament a algú, tot mostrant disconformitat amb ell (R-M, *)

Algun dia li cantaran la canya i no li agradarà gaire que li retreguin certes coses (R-M)

→ **dir quatre berlandines** (a algú), **dir quatre mots** (a algú),

dir-li dos i dos quants fan (a algú)

▷ **tenir quatre paraules** (amb algú) (p. ext.), **cantar clar** (p. ext.), **cantar-les clares** (p. ext.)

Demandar la paraula SV, sol·licitar permís per a parlar / expressar el desig de parlar en una assemblea, etc. (R-M, IEC)

En acabar l'orador, van demandar la paraula tres persones, i van parlar per torn (R-M)

▷ **donar la paraula** (a algú) (inv.), **alçar el dit** (p. ext.), **aixecar la veu** (p. ext.), **prendre la paraula** (p. ext.), **recobrar la paraula** (p. ext.), **tenir la paraula** (p. ext.)

Deslligar-li la llengua (a algú) *SV*, fer parlar arterament / treure l'impediment que tenia per a parlar (R-M, IEC)

Les promeses d'aquell home li van deslligar la llengua i va cantar-ho tot (R-M)

→ **obrir-li la boca** (a algú), **treure-li** (alguna cosa) **del pap** (a algú), **fer cantar** (algú)

▷ **retenir la llengua** (inv.), **estirar la llengua** (a algú) (p. ext.), **tocar el botet** (a algú), (p. ext.)

Dir (alguna cosa) **tot ras SV**, dir una cosa sense subterfugis / clarament, sense eufemismes ni dissimuls (IEC, A-M)

No t'emboliquis i digues el que vols dir tot ras, així et podrem ajudar

→ **parlar clar**; **dir les coses pel seu nom**; **dir les coses tal com són**; **parlar en plata**; **cantar clar**; **cantar les veritats**; **cantar-les clares**; **dir al pa pa, i al peix peix**; **dir al pa pa, i al vi vi**; **sense embuts**

Dir al pa pa, i al peix peix SV, dir les coses així com són, parlar clar (A-M)

Digues els inconvenients i els avantatges de la proposta; digues al pa pa, i al peix peix

→ **dir al pa pa, i al vi vi**; **cantar clar**; **cantar les veritats**; **cantar-les clares**; **dir** (alguna cosa) **tot ras**; **dir les coses pel seu nom**; **dir les coses tal com són**; **parlar en plata**

Dir al pa pa, i al vi vi SV, dir les coses així com són, parlar clar
No t'emboliquis, digues al pa pa, i al vi vi

→ **dir al pa pa, i al peix peix**; **cantar clar**; **cantar les veritats**; **cantar-les clares**; **dir** (alguna cosa) **tot ras**; **dir les coses tal com són**; **parlar en plata**

▷ **dir pa al pa, i vi al vi** (v.f.)

Dir les coses pel seu nom SV, parlar sense subterfugis (R-M)

Li agrada de dir les coses pel seu nom; no atenuarà res (R-M)

→ **parlar clar**; **dir** (alguna cosa) **tot ras**; **cantar clar**; **cantar les veritats**; **cantar-les clares**; **dir al pa pa, i al peix peix**; **dir al pa pa, i al vi vi**; **dir les coses tal com**

són; parlar en plata; dir tot el que fa al cas

Dir les coses tal com són *SV*, parlar amb franquesa (Fr)

Aconsella'm, tu que dius les coses tal com són

→ **dir les coses pel seu nom; cantar clar; cantar les veritats; cantar-les clares; dir (alguna cosa) tot ras; dir al pa pa, i al peix peix; dir al pa pa, i al vi vi; parlar en plata; dir tot el que fa al cas**

▷ **deixar anar** (alguna cosa) (p. ext.), **parlar amb mitges paraules** (p. ext.)

Dir quatre berlandines (a algú) *SV*, dir obertament el que es pensa (R-M)

Ja que volen saber la veritat, els diré quatre berlandines que ells ignoren (R-M)

→ **dir quatre mots** (a algú), **dir-ne una de fresca** (a algú), **cantar-li la canya** (a algú), **dir-li dos i dos quants fan** (a algú)

▷ **tenir quatre paraules** (amb algú) (p. ext.), **cantar-les clares** (p. ext.)

[Val. (A-M), berlandina: mot no registrat a l'IEC]

Dir quatre mots (a algú) *SV*, dir el que es pensa (R-M)

Si vol oposar-se al projecte, li hauré de dir quatre mots, car ell és el menys indicat per a fer-ho. (També s'usa amb el nom *paraules*) (R-M)

→ **dir quatre berlandines** (a algú), **dir-ne una de fresca** (a algú),

cantar-li la canya (a algú), **dir-li dos i dos quants fan** (a algú), **dir el quatre mots de la veritat** (a algú)

▷ **tenir quatre paraules** (amb algú) (p. ext.), **sense embuts** (p. ext.)

Dir-li (alguna cosa) **a boca** (a algú) *SV*, dir parlant, no per escrit / dir de paraula (R-M, IEC)

No li escriguis; val més que li ho diguis a boca; et farà més cas (R-M)

→ **de paraula, de boca**

▷ **adreçar-li la paraula** (a algú) (p. ext.)

Dir-li dos i dos quants fan (a algú)

SV, parlar clar a algú, dir-li la veritat encara que li sàpiga greu (EC)

Aquest treballador és molt maldestre; al final li hauran de dir dos i dos quants fan

→ **cantar-li la canya** (a algú), **dir quatre berlandines** (a algú), **dir quatre mots** (a algú)

▷ **tenir quatre paraules** (amb algú) (p. ext.), **cantar clar** (p. ext.) [Val., Mall. (A-M)]

Dir-ne de verdes i de madures *SV*,

parlar amb desvergonyiment, indecentment, etcètera / expressió que indica que hom ha dit molts penjaments a algú, que l'ha atacat amb paraules molt ofensives (Fr, EC)

És d'aquelles persones que no para de dir-ne de verdes i de madures, per això no ens acaba d'ésser simpàtic

→ **anar-se'n de la llengua, dir-ne de tots colors**

▷ **dir-ne de verdes i de madures** (a algú) (p. ext.)

Donar aula (a algú) *SV*, donar conversa (IEC)

És molt simpàtic, quan vaig arribar al simposium em va venir a donar aula fins que van començar les sessions

→ **donar taba** (a algú)

▷ **donar corda** (a algú) (p. ext.), **seguir la veta** (a algú) (p. ext.)

Donar gust a la boca *SV*, dir tot el que es vol (R-M)

Va veure que tots estàvem disposats a escoltar-lo i li vam donar gust a la boca; es va ben esplaiar (R-M)

→ **buidar el pap, treure la verinada, fer la verinada, no deixar-ne ni una al païdor**

▷ **quedar-se** (alguna cosa) **al pap** (ant.)

Escaïnar i no fer ou *SV*, parlar molt sense resultat pràctic (Fr)

El que sempre fa és escaïnar i no fer ou, volem resultats

▷ **parlar per parlar** (p. ext.), **no tocar ni quarts ni hores** (p. ext.), **parlar a séc de paladar** (p. ext.)

Estirar la llengua (a algú) *SV*, provocar algú amb habilitat a parlar sobre coses que, si no, callaria (IEC)

Em volia estirar la llengua i que li expliqués el que t'havia passat, però no ho va aconseguir

→ **tocar el botet** (a algú)

▷ **retenir la llengua** (p. ext.), **anar-se'n de la boca** (p. ext.), **deslligar-li la llengua** (a algú) (p. ext.), **afluixar la llengua** (p. ext.)

Fer espès i menut *SV*, parlar molt de pressa, amb abundància de paraules (A-M)

Quan xerra fa espès i menut; no hi ha qui l'entengui

[Men. (A-M)]

Fer una planxa *SV*, parlar dient coses impertinents (Fr)

Ha fet una planxa, no sabia que la festa era sorpresa i li ho ha dit. (També s'usa amb la forma fer planxa)

→ **tocar a morts**

▷ **anar-se'n de la boca** (p. ext.), **desenterrar morts** (p. ext.), **afluixar la llengua** (p. ext.)

No donar tanda *SV*, parlar molt sense deixar que els altres hi intervinguin (IEC)

És tan xerraire, que no dóna tanda a ningú altre que vulgui dir-hi la seva

▷ **no donar-se raó a ses barres**

▷ **descabdellar fil** (p. ext.)

No donar-se raó a ses barres *SV*, parlar molt i sense interrupció (A-M)

En Blai tenia tantes ganes de xerrar que no se donava raó a ses barres

→ **no donar tanda**

▷ **descabdellar fil** (p. ext.)

[Mall. (A-M)]

No enviar-ho a dir SV, dir les coses tot dret, cara a cara, sense por ni intermediaris (A-M)

Ell és molt clar; quan té alguna queixa d'algú, no ho envia a dir; i per això té moltes enemistats (R-M)

→ **cantar-les clares**

▷ **parlar per boca** (d'algú) (ant.), **alenar pel cul** (d'algú) (ant.), **a la cara** (p. ext.)

No sentir-lo ni el coll de la camisa SV, no entendre'l ningú perquè parla excessivament baix / parlar molt baix (EC, Fr)

Es veu que estava molt impressionat, i quan parlava no el sentia ni el coll de la camisa. (També s'usa amb el verb *oir*) (R-M)

▷ **no treure's les paraules de la boca** (p. ext.), **bufar** (alguna cosa) **a l'orella** (d'algú) (p. ext.), **parlar a l'orella** (p. ext.)

Obrir la boca SV, parlar / començar a parlar (IEC, *)

Quan ell va obrir la boca tothom el va escoltar amb interès. / Quan ell obre els llavis, ja sabem que és per mentir. / No va obrir els llavis en tota la reunió. (També s'usa amb el nom *llavis*) (R-M, R-M, EC)

→ **agafar la taba**, **agafar la verba**, **rompre el silenci**, **prendre les cartes**

▷ **fer moixoní** (ant.), **no desplegar les llavis** (ant.), **no obrir boca** (ant.), **no badar boca** (ant.), **tancar el bec** (ant.)

Parlar a séc de paladar SV, parlar sense to ni so, sense necessitat ni oportunitat (A-M)

Li agrada xerrar per xerrar, no para de parlar a séc de paladar

→ **parlar foradat**

▷ **parlar per parlar** (p. ext.), **escainar i no fer ou** (p. ext.), **a la babalà** (p. ext.)

[Tarr. (A-M)]

Parlar amb el nas SV, emetre la veu amb ressò nasal / parlar deixant sortir l'aire pel nas, amb timbre nasal (R-M, A-M)

És molt desagradable sentir algú parlar amb el nas; fa la impressió d'ésser una persona que fingeix (R-M)

→ **parlar de cap de nas**

▷ **parlar de nas** (v.f.), **veu de nas** (p. ext.)

Parlar brut SV, parlar obscenament (IEC)

Aquest nen parla brut des que va amb aquestes companyies poc recomanables

→ **parlar gras**, **parlar gruixut**

▷ **parlar com un carreter** (p. ext.), **ésser un porc** (p. ext.)

Parlar castellà SV, parlar en estat d'embraguesa (Fr)

Quan veu molt de vi acaba parlant castellà

→ **parlar llatí**

▷ **parlar en castellà** (v.f.), **portar una pitima** (p. ext.), **estar trompa** (p. ext.)

Parlar clar SV, dir les coses sense subterfugis / amb franquesa, amb el cor a la mà (R-M, EC)

M'agrada perquè parla clar, encara que el que et digui t'hagi de ferir (R-M)

→ **no tenir pèls a la llengua**, **dir** (alguna cosa) **tot ras**, **dir les coses pel seu nom**, **sense embuts**, **clar i català**, **clar i net**, **dir** (alguna cosa) **tot ras**, **parlar en plata**
▷ **parlar fosc** (ant.), **anar amb embuts** (ant.)

Parlar com un àngel SV, parlar molt bé, amb molta raó o en forma molt bella (A-M)

Es nota que es dedica al món de l'oratoría, perquè parla com un àngel

→ **parlar com un sant**, **tenir un bell dir**

▷ **parlar com un home** (p. ext.), **parlar com un llibre** (p. ext.)

Parlar com un home SV, parlar molt bé, amb molta raó o en forma molt bella (A-M)

Dóna gust sentir-lo perquè parla com un home

▷ **parlar com un llibre** (p. ext.), **parlar com un àngel** (p. ext.), **parlar com un sant** (p. ext.), **saber amb quina mà se senya** (p. ext.)

Parlar com un llibre SV, parlar molt bé / parlar doctament / parlar molt bé, amb molta raó o en forma molt bella (R-M, IEC, A-M)

Els veïns d'aquest poblet estan joiosos del seu secretari perquè diuen que parla com un llibre (R-M)

→ **tenir bon bec**, **gastar facúndia**

▷ **de paraula abundant** (p. ext.), **parlar com un home** (p. ext.), **parlar com un àngel** (p. ext.), **parlar com un sant** (p. ext.)

Parlar com un sant SV, parlar molt bé, amb molta raó o en forma molt bella (A-M)

Parla com un sant; té tota la raó del món

→ **parlar com un àngel**, **tenir un bell dir**

▷ **parlar com un llibre** (p. ext.), **parlar com un home** (p. ext.)

Parlar cristià SV, parlar un llenguatge intel·ligible (IEC)

Aquells que no entenen la nostra llengua ens han dit moltes vegades de parlar cristià, com si fóssim heretges. / Parleu cristià, perquè no us entenem (R-M, *)

▷ **parlar en cristià** (v.f.), **parlar en xinès** (ant.), **parlar pla** (p. ext.)

Parlar de cap de nas SV, parlar deixant sortir contínuament l'aire pel nas (A-M)

Fa riure els nens quan diu alguna cosa, perquè parla de cap de nas

→ **parlar amb el nas**

▷ **veu de nas** (p. ext.)

Parlar de cents i milers SV, parlar de grandeses (IEC)

Són uns fatxendes, parlen de cents i milers quan tothom sap que tenen prou feina a arribar al final de mes

→ **fer frases**

▷ **gastar fatxada** (p. ext.), **fer el mec** (p. ext.), **fer plat** (d'alguna cosa) (p. ext.)

Parlar de petites *SV*, parlar en veu baixa (A-M)

Hem de parlar de petites que, si no, ens cridaran l'atenció

→ **parlar petit**

Parlar en plata *SV*, parlar clarament, sense embuts ni eufemismes (A-M)

Tot el que vulguis, però, parlant en plata, hem de reconèixer que el noi té raó (R-M)

→ **sense embuts; cantar clar; cantar les veritats; cantar-les clares; dir** (alguna cosa) **tot ras; dir al pa pa, i al peix peix; dir al pa pa, i al vi vi; dir les coses pel seu nom; dir les coses tal com són, dir tot el que fa al cas**

▷ **a la clara** (p. ext.)

Parlar fosc *SV*, parlar de manera que no s'entén allò que es diu, que costa d'entendre

Té problemes a l'hora d'expressar-se oralment perquè parla fosc

→ **no treure's les paraules de la boca**

▷ **parlar clar** (ant.), **escriure fosc** (p. ext.), **parlar en xinès** (p. ext.), **anar amb embuts** (p. ext.), **llengua de draps** (p. ext.)

Parlar granat *SV*, parlar amb energia i en to agressiu (A-M)

En Pere parla granat; de vegades em fa por la seva manera de parlar

▷ **amb les dents esmolades** (p. ext.)

Parlar gras *SV*, dir paraules massa lliures / dir paraules indecoroses (IEC, A-M)

Si segueixes parlant gras et castigaré

→ **parlar brut, parlar gruixut**

▷ **parlar com un carreter** (p. ext.), **pujar de to** (p. ext.)

Parlar gruixut *SV*, parlar obscenament (A-M)

Sembla que no t'ensenyin urbanitat a l'escola, perquè sempre parles gruixut

→ **parlar gras, parlar brut**

▷ **paraules gruixudes** (p. ext.), **parlar com un carreter** (p. ext.)

Parlar llatí *SV*, parlar en estat d'embraguesa (Fr)

Ha begut més del compte i ja parla llatí

→ **parlar castellà**

▷ **estar gat** (p. ext.), **portar la biga** (p. ext.), **anar calent d'orelles** (p. ext.), **fer-li llumenetes els ulls** (a algú) (p. ext.)

Parlar per boca (d'algú) *SV*, parlar a través d'una altra persona (EC)

Déu parlà per boca del profeta. / No li agrada parlar per boca d'altri, però en alguns casos es veu obligat a fer-ho. (També s'usa amb el verb *dir*) (EC, *)

→ **respirar per boca d'altri**

▷ **no enviar-ho a dir** (ant.)

Parlar petit SV, parlar en veu baixa (A-M)

Ens toca parlar petit, per no molestar el nen, que dorm

→ **parlar de petites**

Parlar pla SV, parlar en romanç catalanesc; es diu encara a Menorca, on parlar en pla és parlar en el llenguatge menorquí / parlar en llengua vulgar, parlar en català (A-M, EC)

Hi havia un moro que sabia parlar pla (EC)

▷ **parlar cristià** (p. ext.)

Portar (alguna cosa) **a collació SV**, sortir a parlar d'alguna cosa, aduir-la (IEC)

El que va fer durant la seva joventut ja és cosa passada i no cal portar-ho ara a collació; el cert és que es comporta admirablement (R-M)

→ **treure** (alguna cosa) **a rotlle**

▷ **treure** (alguna cosa) **en roda** (p. ext.), **fer raons** (p. ext.)

Portar-ne una al pap i una altra al sac SV, dir la veritat només parcialment, guardant-se algunes coses importants sense manifestar-les (A-M)

Per la manera com ho ha explicat semblava que en portés una al pap i una altra al sac, és com si no m'hagués dit tot el que sabia. (També s'usa amb la forma *portar-ne una al pap i dues al sac*)

▷ **buidar el pap** (p. ext.), **no deixar-ne ni una al païdor** (p. ext.),

no quedar-ne ni una al païdor (p. ext.), **guardar un secret** (p. ext.), **cantar clar** (p. ext.)

Prendre la paraula SV, posar-se a parlar / participar, intervenir, parlar, en una reunió (R-M, IEC)

Després que el secretari hagué llegit l'acta de la sessió anterior, va prendre la paraula el president per exposar la situació de l'entitat (R-M)

→ **prendre les cartes, agafar la taba, aixecar la veu, tenir la paraula, agafar la verba**

▷ **donar la paraula** (inv.), **demanar la paraula** (p. ext.), **recobrar la paraula** (p. ext.), **tenir la paraula** (p. ext.)

Prendre les cartes SV, intervenir en una conversa, començar a enraonar (IEC)

Quan ell pren les cartes, tots tremolen, perquè no acaba mai d'explicar-se (R-M)

→ **prendre la paraula, aixecar la veu, obrir la boca, agafar la taba, agafar la verba**

▷ **prendre cartes** (v.f.)

Recobrar la paraula SV, tornar a posseir la facultat de parlar (A-M) *Recobrar la paraula perduda.* / *Després de l'accident li va costar recobrar la paraula.* (També s'usa amb el verb *recuperar*) (EC, *)

▷ **donar la paraula** (inv.), **prendre la paraula** (p. ext.), **demanar la paraula** (p. ext.), **tenir la paraula** (p. ext.)

Respirar per boca d'altri SV, parlar per compte d'un altre (R-M)

Aquest respira per boca d'altri; si algú no li ho hagués dit ell no hauria plantejat aquesta qüestió (R-M)

→ **alenyar pel cul** (d'algú), **parlar per boca** (d'algú)

▷ **fer-se eco** (d'alguna cosa) (p. ext.), **tirar la pedra i amagar la mà** (p. ext.), **treure la cara** (per algú) (p. ext.)

Rompre el silenci SV, cessar de callar (R-M)

El seu secret pesava tant que va decidir rompre el silenci i revelar-ho tot. / El terrorista penedit rompé el silenci i delatà els companys. (També s'usa amb el verb *trencar*) (R-M)

→ **obrir la boca**

▷ **guardar silenci** (ant.), **en silenci** (ant.), **a la quieta** (ant.)

Tenir la paraula SV, parlar (R-M)

Quan jo vaig entrar tenia la paraula el secretari, però va acabar aviat de llegir l'informe (R-M)

▷ **donar la paraula** (inv.), **prendre la paraula** (p. ext.), **demanar la paraula** (p. ext.), **recobrar la paraula** (p. ext.)

Treure (alguna cosa) **a rotlle** SV, fer que es tingui en consideració, que se'n parli, etc. (IEC)

Cal treure aquest tema a rotlle la propera vegada que ens trobem, per aclarir-lo del tot. (S'usa normalment amb noms com *tema*, *qüestió*, etc., com a complement del verb)

→ **portar**(alguna cosa) **a col·lació**

▷ **entrar en consell** (inv.), **fer raons** (p. ext.)

De la informació que hem fet constar en l'entrada conceptual <parlar> volem remarcar els aspectes que s'exposen a continuació. Noteu que de totes les expressions lexicalitzades es dona la categoria gramatical (en aquest cas SV), la definició (o definicions), la font de la definició (si escau), un exemple (o diversos), seguit, si molt convé, d'alguna nota que afegeix una observació addicional referida a l'ús de l'expressió lexicalitzada, la font de l'exemple i el marcatge dialectal (si escau). En segon lloc, noteu que no totes les frases fetes associades amb el concepte <parlar> mantenen relació de paràfrasi entre si; les relacions de sinonímia les hem introduït per a cada expressió lexicalitzada per mitjà del símbol →. En tercer lloc, per mitjà del símbol ▷ hem introduït algunes relacions de sentit que s'estableixen entre una expressió concreta i altres expressions lexicalitzades: variants formals (v.f.), antonímia (ant.), inversió argumental (inv.), i d'altres, que hem agrupat sota l'etiqueta «per extensió» (p. ext.), i per mitjà de la

qual s'abasten relacions de causa-efecte, d'implicació, de pressuposició, i també diferències diverses de matís.

CONCLUSIONS

L'estudi de diverses entrades del verb *parlar* en diccionaris existents en l'actualitat ha permès de concloure la necessitat de replantar la informació que cal introduir en una obra lexicogràfica de caràcter descriptiu. A la vista de la informació lèxica d'aquest verb hem justificat la necessitat de distingir entre la informació que hauria de formar part d'un diccionari de la llengua, de la informació que hauria de formar part d'un diccionari conceptual.

Considerant la naturalesa sintàctica d'aquest verb, hem proposat partir del comportament transitiu del verb, i descriure a continuació el comportament intransitiu o inergatiu i, finalment, el seu valor pronominal.

Tenint en consideració la selecció categorial i la selecció semàntica d'aquest predicat, hem proposat que l'entrada lexicogràfica ha de proporcionar tota la informació sintacticosemàntica necessària per a donar compte de la combinació amb constituents que tenen naturalesa argumental, mentre que hem aïllat a part la introducció de dades referides a la combinació amb constituents adjunts, pel fet que és aliena a les especificitats predicatives del nucli verbal objecte d'estudi.

Per últim, atenent la pèrdua de l'estatus d'argument i d'adjunt que caracteritza els complements en les estructures lexicalitzades o idiomàtiques, hem optat per entendre les expressions lèxiques complexes com a cadenes de nuclis lèxics que només poden ésser descrites apropiadament fora del marc propi d'un diccionari de la llengua. En aquest treball hem justificat els avantatges d'un DSFF que inclogui la informació òptima per a la seva descripció a partir d'entrades conceptuals.

M. TERESA ESPINAL
Universitat Autònoma de Barcelona

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Antoni M. ALCOVER i Francesc de B. MOLL (A-M) (1985): *Diccionari Català-Valencià-Balear*, VIII, Palma de Mallorca, Editorial Moll.
- Beryl T. ATKINS, Judy KEGL i Beth LEVIN (1986): *Explicit and implicit information in dictionaries*, «MIT, Lexicon Project Working Papers», núm.12.
- Beryl T. ATKINS, Judy KEGL i Beth LEVIN (1988): *Anatomy of a verb entry: from linguistic theory to lexicographic practice*, «International Journal of Lexicography», núm. 1.2, ps. 84-126.
- Ignacio BOSQUE (en procés d'elaboració): *Diccionario de restricciones léxicas*, Madrid, Universidad Complutense de Madrid.
- Noam CHOMSKY (1981): *Lectures on government and binding*, Dordrecht, Foris.
- David DOWTY (1979): *Word meaning and Montague grammar*, Dordrecht, Reidel.
- David DOWTY (2000): *The dual analysis of adjuncts/complements in categorial grammar*, «ZAS Papers in Linguistics», núm. 17.
<http://www.semanticsarchive.net>.
- ENCICLOPÈDIA CATALANA (EC) (1982, 1993, 1998): *Diccionari de la Llengua Catalana* i *Gran Diccionari de la Llengua Catalana*, Barcelona.
- M. Teresa ESPINAL (2000): *Sobre les expressions lexicalitzades*, «Els Marges», núm. 67, ps. 7-31.
- M. Teresa ESPINAL (2001): *Property denoting objects in idiomatic constructions*, dins Y. Hulst, J. Schroten i J. Rooryck (eds.): *Romance languages and linguistic theory 1999*, Amsterdam, John Benjamins, ps. 117-142.
- M. Teresa ESPINAL (en premsa): *Diccionari de Sinònims de Frases Fetes*, Barcelona/Bellaterra/València/Palma de Mallorca, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Servei de Publicacions de la UAB/Servei de Publicacions de la Universitat de València/Direcció General de Política Lingüística de les Illes Balears/Secretaria de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.
- Manuel FRANQUESA (Fr) (1971): *Diccionari de Sinònims*, Barcelona, Pòrtic.
- Adele E. GOLDBERG i Farrell ACKERMAN (2000): *Obligatory adjuncts*, manuscrit, University of Illinois i University of California, San Diego.
- Lluïsa GRÀCIA (1989): *La teoria temàtica*, Bellaterra, Servei de Publicacions de la UAB
- Gran Larousse Català* (1990-1993), VIII, Barcelona, Edicions 62.
- Jane GRIMSHAW i Sten VIKNER (1993): *Obligatory adjuncts*, dins E. REULAND & W. ABRAHAM (eds.): *Knowledge and languages*, Amsterdam, Kluwer, ps. 143-156.
- Jeffrey S. GRUBER (1965): *Studies in lexical relations*, Tesi doctoral, Cambridge Mass., MIT.

- Ken HALE i Samuel Jay KEYSER (1993): *On argument structure and the lexical expression of syntactic relations*, dins K. HALE & S. J. KEYSER (eds.): *A view from building 20: Essays in linguistics in honor of Sylvain Bromberger*, Cambridge Mass., The MIT Press, ps. 53-109.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (IEC) (1995): *Diccionari de la Llengua Catalana*, Barcelona.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2001): *Portal de Dades Lingüístiques (PDL)*, Barcelona. <http://pdl.iec.es>
- Ray JACKENDOFF (1990): *Semantic structures*, Cambridge Mass., The MIT Press.
- Yunsung JUNG (1997): *Obligatory adjuncts*, «Texas Linguistic Forum», núm. 38, ps. 161-171.
- Beth LEVIN i Malka RAPPAPORT HOVAV (1995): *Unaccusatives: At the syntax-lexical semantics interface*, Cambridge Mass., The MIT Press.
- Lluís LÓPEZ DEL CASTILLO (1998): *Diccionari Complementari del Català Normatiu*, Barcelona, Edicions 62.
- Mercè LORENTE (2002): *Altres elements lèxics*, dins SOLÀ ET AL. (eds.): *GCC*, ps. 831-888.
- Jaume MATEU (2000): *La semàntica relacional de l'estructura argumental i la seva aplicació a una alternança lexicosemàntica del català*, «Llengua & Literatura», núm. 11, ps. 281-309.
- José Luis MENDÍVIL (1999): *Las palabras disgregadas. Sintaxis de las expresiones idiomáticas y los predicados complejos*, Zaragoza, Prentas Universitarias de Zaragoza.
- William O'GRADY (1998): *The syntax of idioms*, «Natural Language and Linguistic Theory», núm.16, ps. 279-312.
- Terence PARSONS (1990): *Events in the semantics of English: A study in subatomic semantics*, Cambridge Mass., The MIT Press.
- Joan Rafel RAMOS (2002): *El SV, II: La predicació no verbal obligatòria*, dins SOLÀ ET AL. (eds.): *GCC*, ps. 1951-2044.
- Joana RASPALL i Joan MARTÍ (R-M) (1984, 1996): *Diccionari de Locucions i de Frases Fetes*, Barcelona, Edicions 62.
- Gemma RIGAU (1989): *Prédication holistique et sujet nul*, «Revue des Langues Romanes», XCIII, ps. 201-221.
- Gemma RIGAU (2002): *Els complements adjunts*, dins SOLÀ ET AL. (eds.): *GCC*, ps. 2045-2110.
- Joana ROSSELLÓ (2002): *El SV, I: Verb i arguments verbals*, dins Solà et al. (eds.): *GCC*, ps. 1853-1949.
- Joan SOLÀ, M. Rosa LLORET, Joan MASCARÓ i Manel PÉREZ-SALDANYA (eds.) (2002): *Gramàtica del Català Contemporani*, 3 vols., Barcelona, Empúries.
- Edwin WILLIAMS (1994): *Thematic structure in syntax*, Cambridge Mass.: The MIT Press.